

ДОКЛАД
КЪМ БЮДЖЕТ
НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЗА 2023 ГОДИНА

Ежегодно, в изпълнение на чл. 84 ал. 4 от ЗПФ, кметът на общината внася в общинския съвет проект на бюджета на общината в срок до 20 работни дни от обнародването на закона за държавния бюджет за съответната година. Към 31.12.2022 г. Народното събрание не прие Закон за държавен бюджет на Република България за 2023 г. Липсата на държавен бюджет отложи приемането на общински бюджет за съответната година, с което допълнително се утежни управлението на местните финанси.

На 30.12.2022 г. в Държавен вестник беше публикуван Закона за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване на 2022 г., и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г. Законът е в сила от 01.01.2023 г. и се прилага до приемането на ЗДБРБ за 2023 г., но за срок не по-дълъг от три месеца. Този срок спира да тече от деня на разпускане на Народното събрание до деня на конституиране на следващото.

На 20.06.2023 г. в Държавен вестник беше публикуван Закона за изменение и допълнение на Закона за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г. и се прилага до приемането на ЗДБРБ за 2023 г., но не по-късно от 31 юли 2023 г.

На 01.08.2023 г. в Държавен вестник беше публикуван Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. До момента на входирането на материалите по Предложението за Бюджет 2023 г. на Община Велико Търново във Великотърновски общински съвет не са постъпили допълнителни указания, условия и разпоредби за работата на общините по Бюджет 2023 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. са определени размерите на общата субсидия за държавни дейности, целевата субсидия за капиталови разходи, общата изравнителна субсидия и трансферите за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища. Нов момент в заложените показатели в ЗДБРБ за 2023 г. са другите целеви трансфери за местни дейности, които са предназначени за покриването на ефекта от увеличението на МРЗ от 01.01.2023 г. в местните дейности.

В бюджета на Община Велико Търново за 2023 г. са предвидени както необходимите разходи за текущата година, включително вече извършените към настоящия момент, така и средства за продължаване реализацията на предходни решения на Великотърновски общински съвет за финансиране през 2023 година, плащания по договори, сключени през предходни години и предстоящи процедури по ЗОП, които ще се реализират през текущата година и достатъчни резерви за минимизиране рисковете при евентуално влошаване на социално-икономическата обстановка.

Бюджетът на Община Велико Търново за 2023 година е в размер на 155 494 941 лв., в това число:

- приходи и разходи за делегирани от държавата дейности в размер на 96 834 567 лв.;
- местни приходи и разходи за местни и дофинансирани държавни дейности в размер на 58 660 374 лв.

В Бюджета за 2023 година са заложили реализираните преходни остатъци от 2022 година в общ размер на 23 016 172 лв., в т.ч.:

- реализиран преходен остатък за делегираните от държавата дейности – 9 475 497 лв.;
- реализиран преходен остатък за местни и дофинансирани държавни дейности – 13 540 675 лв.

Целевите трансфери по Бюджета за 2023 г. са:

- Обща субсидия за финансиране на делегираните от държавата дейности за 2022 година в размер на 85 666 981 лв., което в абсолютна стойност е с 17 066 042 лв. повече от тези за 2022 година. Увеличението е в резултат на повишаване на повечето от разходните стандарти и увеличаване на натурални показатели.
- Обща изравнителна субсидия в размер на 2 640 200 лв., а средствата за зимно поддържане и снегочистване са 486 200 лв.
- Целева субсидия за капиталови разходи в размер на 4 329 200 лв.

Размерът на собствените приходи на Община Велико Търново се предопределя от решенията на Великотърновски общински съвет относно ставките на местните данъци и размерите на местните такси и цени на услуги, както и от начина, по който се управлява общинската собственост.

Определянето на конкретните размери по видове собствени приходи по бюджета на общината е извършено на база проследяване на отчетните тенденции през последните години. Планираните приходи са съобразени с настъпилите промени в:

- нормативната уредба за определяне размера на местните данъци и такси, промените в наредбите на Великотърновски общински съвет;
- администрирането на местните данъци и такси;
- степен на събираемост и несъбрани вземания;
- промените в положителна или отрицателна насока на икономическите условия;

- еднократно постъпващи приходи.

Съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси/ЗПФ/, по бюджетите на второстепенните и от по-ниска степен разпоредители с бюджет не се предвиждат приходи, с изключение на помощи и дарения. Това не се отнася за разпоредителите с бюджет, които прилагат делегиран бюджет. Собствените приходи на училищата се планират от съответните директори.

Собственото участие по проекти, които са за сметка на Местни данъчни и неданъчни приходи и заемни средства е в размер на 11 676 392 лв.

Предвижда се в бюджета за 2023 г. на Община Велико Търново да бъдат възстановени временни безлихвени заеми /нето/ от Сметки за средства от Европейския съюз в размер на +/- 2 289 500лв.

Разходите в бюджета на Община Велико Търново за 2023 г. са планирани в съответствие с действащото законодателство при създадена организация за поддържане на добро финансово състояние и ефективно, ефикасно и икономично използване на бюджетния ресурс. Съобразени са с държавните стандарти, приети с ЗДБРБ за 2023 г.

Приоритетите за разходване на постъпилите по бюджета средства, както следва:

- за местни дейности:

- плащания по обслужване на общинския дълг;
- заплати и вноски за осигурителни плащания;
- социални плащания – обезщетения, помощи, стипендии;
- храна;
- медикаменти;
- отопление, осветление;
- издръжка на социални, здравни и образователни заведения;
- ремонт на общински пътища;
- други разходи.

- успешна реализация на проектите, финансирани със средства от Европейския съюз.

Разходите за персонал, в т.ч. възнаграждения и осигуровки, са разчетени съобразно числеността и структурата на общинска администрация, приета от Великотърновски общински съвет.

Разходите за текуща издръжка са съобразени с натуралните показатели за съответната дейност, в т.ч. брой хранодни в детски ясли и детски градини, брой потребители в заведения за социални услуги, дължина улична мрежа, инсталирани мощности за осветление и отопление, поддържане зелени площи, паркове за отдих и спорт, гробищни паркове, урбанизирана територия и други обективни критерии и реални натурални показатели по населени места.

Продължават да се прилагат изискванията съгласно ЗМСМА, заедно с общинския бюджет, Великотърновски общински съвет да утвърждава разходите на кметствата и населените места, при спазване изискването за целево насочване на минимум 30 на сто от постъпленията от управление и разпореждане с общинска собственост и активи на съответната територия, за инвестиции и изпълнение на дейности от местно значение в съответното населено място.

Разпределението на разходите по населените места, които не са на самостоятелен бюджет, е направено на заседание на Управителният съвет на кметовете и кметски наместници на сдружението „Янтра-2001“.

Предвид гореизложеното общинска администрация предлага:

- Проект за очакваното изпълнение на приходите през 2023 г., като са отчетени промените в Наредбата за определяне на местните такси и цени на услуги на територията на Община Велико Търново и нормативната база;

- Проект за необходимите разходи за 2023 г. във връзка с предоставяните услуги и извършваните местни дейности от Общината, като за база е взето изпълнението през 2022 г., решенията на Великотърновски общински съвет, поети задължения и ангажименти за разходи през 2022 г., влезлите в сила нормативни актове.

Одобрените с Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. натурални и стойностни показатели за прилагане на стандартите в делегираните от държавата дейности са изпратени с писмо ФО №14/01.08.2023 г. Определените с разпоредбата на чл. 52 от ЗДБРБ за 2023 г. стойностни показатели на общините за делегираните от държавата дейности са в съответствие с Решение № 337 на Министерския съвет от 2023 г. за изменение и допълнение на Решение № 280 на Министерския съвет от 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г.

- Разпределяне разходването на преходни остатъци от 2022 г. , след изготвен годишен отчет за 2022 г. и анализ на средствата за наличностите по сметките на Община Велико Търново към 31.12.2022 г.

- Поименен списък на обекти за финансиране на капиталови разходи по функции и параграфи, финансирани с преходен остатък, вкл. от целева субсидия за капиталови разходи; общински приходи, банкови заеми, целева субсидия за 2023 г. Приоритетни обекти са преходните за 2023 г. и разходите по Европейски проекти и Други международни и донорски програми.

- Разпределение на числеността и разходите за работни заплати за делегирани от държавата дейности, местни дейности и дофинансирани държавни дейности за 2023 г. Лимитите на разходи за възнаграждения са определени на база достигнатите размери през 2022 г., съобразени са с ограничението за увеличението на основните работни заплати до приемането на държавен бюджет за 2023 г. и с промяната в размера на минималната работна заплата.

- Проект за необходимите средства за годишните плащания на дълга на общината за 2023 г., съобразен с действащите договори и Решения на Великотърновски общински съвет за поемане на общински дълг.

С Решение № №1306/27.04.2023 г., Великотърновски общински съвет дава съгласие Община Велико Търново да поеме нов краткосрочен дълг в размер на 4 000 000 лв. за авансово финансиране на капиталови разходи и плащания по проекти финансирани със средства от Европейския съюз и други донорски програми.

- Индикативен годишен разчет за сметките за средства по оперативни програми, с цел успешно реализиране и финализиране, съгласно сключените договори.

Предвид приемането на ЗДБРБ за 2023 г. в последните дни на м. юли 2023 г. и предстоящите местни избори, насрочени за 29 октомври 2023 г., следва своевременно да се приеме бюджетът на Община Велико Търново за 2023 година, като Решението на Великотърновски общински съвет ще бъде инструментът за продължаване на местните политики за подкрепа на различни целеви групи или организации и за извършване на определени разходи, особено в частта инвестиции.

ВЕНЦИСЛАВ СПИРДОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ